

IBDIS

We know
books

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

RICHARDS, WILLIAM A.

Cunoașterea sacră: Substanțele psihedelice și experiențele spirituale / William

A. Richards; trad. din lb. engleză de Marian Stan. – București: Herald, 2023

ISBN 978-630-6550-52-4

I. Stan, Marian (trad)

159.9

Pentru noutăți și comenzi:

www.edituraherald.ro

office@edituraherald.ro

Tel: 021.319.40.60, 021.319.40.61

Fax: 021.319.40.59, 021.319.40.60

Mob: 0744.888.388, 0771.664.320

Sacred Knowledge: Psychedelics and Religious Experiences

Copyright © 2016 William A. Richards

WILLIAM RICHARDS

Cunoașterea sacră

*SUBSTANȚELE PSIHEDELICE
ȘI EXPERIENȚELE SPIRITUALE*

Traducere din limba engleză:

MARIAN STAN

EDITURA HERALD
București

„Trebuie spus că experiențele revelatorii sunt universal-umane. Religiile sunt întemeiate pe ceva care îi este dat omului oriunde trăiește el, cu alte cuvinte, revelația este un tip de experiență care presupune întotdeauna niște puteri mântuitoare. Nu putem separa revelația de mântuire. Dumnezeu nu S-a pus în situația de a rămâne fără martori.”

– Paul Tillich (1886–1965), *The Future of Religions*

„Omul este întotdeauna mai mult decât știe despre el însuși.”

– Karl Jaspers (1883–1969), *The Perennial Scope of Philosophy*

„Concepută în termeni religioși, oportunitatea pe care o are omul este de a transforma străfulgerările de iluminare într-o lumină statornică.”

– Huston Smith (n. 1919), *Cleansing the Doors of Perception*

CUPRINS

CUVÂNT-ÎNAINTE DE G. WILLIAM BARNARD	9
PREFĂȚĂ: O DESCOPERIRE A TRANSCENDENȚEI	16
MULȚUMIRI	21
INTRODUCERE	24
NOTĂ PENTRU CITITOR	29

PARTEA ÎNTÂI PREGĂTIREA SCENEI

1. MOARTEA ȘI RENAȘTEREA CERCETĂRIILOR CU SUBSTANȚE PSIHEDELICE	33
2. ORIENTĂRI, DEFINIȚII ȘI LIMITE ALE LIMBAJULUI	39
3. REVELAȚIE ȘI ÎNDOIALĂ	64

PARTEA A DOUA FORME DE CONȘTIINȚĂ MISTICE ȘI VIZIONARE

4. CUNOAȘTEREA INTUITIVĂ	75
5. PAȘI SPRE CONȘTIINȚA UNIFICATOARE	97
6. NOI PERSPECTIVE ASUPRA TIMPULUI ȘI SPAȚIULUI	109
7. VIZIUNI ȘI ARHETIPURI	119

PARTEA A TREIA DINAMICI PERSONALE ȘI INTERPERSONALE

8. DIMENSIUNEA INTERPERSONALĂ ȘI CONȘTIINȚA MISTICĂ	143
9. EXPERIENȚE ALE LIPSEI DE SENS, DISPERĂRII ȘI TULBURĂRIILOR SOMATICE	149

10. CONVERTIREA RELIGIOASĂ ȘI EXPERIENȚELE PSIHODINAMICE	159
11. DISCIPLINĂ ȘI INTEGRARE	166
12. REFLECȚII ASUPRA MORȚII	174

**PARTEA A PATRA
APLICAȚIILE PREZENTE ȘI VIITOARE
ALE SUBSTANȚELOR ENTEOGENE**

13. FRONTIERE PSIHEDELICE ÎN MEDICINĂ	189
14. FRONTIERE PSIHEDELICE ÎN EDUCAȚIE	204
15. FRONTIERE PSIHEDELICE ÎN RELIGIE	220
16. MAXIMIZAREA PROBABILITĂȚII DE A FI ÎN SIGURANȚĂ ȘI DE A AVEA BENEFICII	234

**PARTEA A CINCEA
MAI DEPARTE**

17. FRICA DE TREZIRE	253
18. INTRAREA ÎNTR-O NOUĂ PARADIGMĂ	264
19. MIȘCAREA SPRE VIITOR	267
EPILOG	271
UN RAPORT CONCIS AL INTUIȚIILOR DE LA FRONTIERA UNDE ȘTIINȚA ȘI SPIRITUALITATEA SE ÎNTÂLNESC	271
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	273
PLAYLISTUL PENTRU STUDII CU PSILOCIBINĂ DE LA HOPKINS (VERSIUNEA 2008)	285
INDICE DE NUME	289
INDICE DE SUBIECTE	292

CUVÂNT-ÎNAINTE

G. WILLIAM BARNARD

Cartea pe care urmează să o citiți este o comoară.

Dar, înainte de a descrie ce vă așteaptă în acest text, doresc să spun câteva cuvinte despre autorul cărții, Bill Richard, o figură de primă importanță printre cercetătorii și terapeuții care au studiat substanțele psihedelice.

Îmi amintesc foarte bine împrejurările în care am avut șansa de a-l întâlni pe dr. Richards, când, acum câțiva ani, fiind în drum spre sudul Texasului, a venit să mă viziteze la Dallas. Când m-am dus să-l iau de la aeroportul DFW, știam câteva lucruri elementare despre trecutul său, dar nu știam cum arăta. Așadar, pe când priveam atent fluxul celor care veneau să-și ia bagajele, mă întrebam cum îl voi recunoaște.

N-ar fi trebuit să-mi fac griji. Mi-a fost imediat clar că persoana pe care o așteptam era omul înalt cu o şuviță de păr alb și ochelari, care avea pe față un zâmbet ironic de spiriduș și (aproape literalmente) scânteii în ochi, omul ce se bucura de fiecare clipă petrecută în acel loc zgomotos de unde se iau bagajele.

Am știut imediat că urma să ne înțelegem de minune.

Nu mă înșelam.

Dr. Richards este specimenul rarism al unui intelectual extraordinar de erudit și foarte riguros din punct de vedere științific care, cu toate acestea, este realmente luminat din interior. El este cineva care, în loc doar să vorbească despre cunoașterea sacră, substanțe psihedelice și experiențe religioase, și-a urmat propriul

MOARTEA ȘI RENAȘTEREA CERCETĂRILOR CU SUBSTANȚE PSIHEDELICE

Cercetările cu aceste substanțe unice au progresat în multe laboratoare academice și centre de psihoterapie, de la mijlocul anilor 1950 până la începutul anilor 1970. Numai la mijlocul anilor 1960 au apărut peste o mie de materiale care vorbeau despre LSD ca despre un mijloc de a profunzda și accelera psihoterapia în condiții de siguranță. În jur de 40 000 de persoane au luat parte la aceste studii. Au avut loc șase conferințe internaționale dedicate acestui subiect.

Apoi – ca o reacție irațională la agitația produsă de presiunile de ordin cultural, incluzând controversile privitoare la războiul din Vietnam și schimbarea radicală a comportamentului social, mai ales în domeniul relațiilor dintre rase, mișcările feministe și cele legate de sexualitate, influențată probabil și de tentativele greșit îndrumate ale CIA-ului de a explora potențialul militar al LSD-ului în interogatorii sau război – cercetarea substanțelor psihedelice a fost obligată să stagneze total timp de 22 de ani, prin intervenția directă a guvernului american (cu excepția unui studiu trunchiat cu DMT la Universitatea din New Mexico între 1990 și 1995). Tot astfel, aceste cercetări au încetat în Marea Britanie și în majoritatea celorlalte țări, conform tratatelor ONU din 1971 și 1988. Neintenționat, din dorința de a ține sub control uzul, uzul greșit și abuzul multor droguri diferite, promisiunea reprezentată de substanțele psihedelice în medicină – pentru

a nu mai vorbi despre rolul lor potențial în educație și religie – a fost trecută sub tăcere. De atunci încolo, cercetătorilor calificați le-a fost aproape imposibil să primească aprobările necesare de la agențiile federale și de la filialele locale ale Comitetelor de Evaluare Instituțională pentru a obține, a fabrica sau poseda substanțe psihedelice și a efectua investigații cu voluntari.

În 1977, după ce am administrat psilocibină unui ultim voluntar într-un studiu conceput pentru a diminua stresul psihic al bolnavilor de cancer, am avut onoarea îndoielnică de a fi ultimul care a părăsit corabia ce se scufunda la Maryland Psychiatric Research Center, care devenise singurul loc din Statele Unite unde s-a permis continuarea cercetărilor aflate în curs. În paranteză fie spus, lovitura mortală nu a venit de la guvernul federal din Washington, ci de la administratorii universității, care au ales să îndrepte resursele financiare ale statului spre domenii de cercetare mai puțin controversate. Descoperirile rezultate în urma multor studii de cercetare asupra substanțelor psihedelice ce s-au desfășurat la acest centru au fost rezumate de Richard Yensen și Donna Dryer, puse, oarecum, într-o capsulă a timpului pentru investigatorii viitorului și în sfârșit publicate în Anuarul Colegiului European pentru Studiul Conștiinței pe 1994.

Cu toate acestea, de la inițierea studiilor de la Baltimore, la Johns Hopkins School of Medicine în 1999, studii conduse de Roland Griffiths și de mine, ele au demarat și la alte centre academice din America de Nord și Europa Occidentală, astfel încât cercetarea substanțelor psihedelice se află într-un promițător moment de renaștere. Persoane autorizate în prezent să evalueze cu seriozitate, în afara influenței oricăror substanțe, datele provenite din aceste cercetări și să orienteze politicile publice, chiar și cei care au ales să nu experimenteze cu droguri psihedelice în studenție, tind să gândească și să acționeze responsabil, vădind deschidere și luciditate. În Statele Unite, constituie o provocare obținerea Noului Permis de Investigație cu Droguri (Investigational New Drug Permit – IND) pentru o substanță listată în Tabelul 1, împreună cu aprobările propunerilor de cercetare de la Administrația Alimentelor și Medicamentelor

(Food and Drug Administration – FDA) și de la Agenția Națională Antidrog (Drug Enforcement Administration – DEA), fiind necesare standarde înalte de competență erudită și foarte multă răbdare, dar obținerea acestor permise a devenit din nou posibilă. Odată ce primele studii rezultate din acest nou val de cercetări au fost publicate în reviste de specialitate, cei mai mulți autori și știriști au raportat rezultatele într-o modalitate seacă, fără nota de senzațional ce caracteriza relatările de presă în urmă cu câteva decenii.

Primul dintre studiile noastre efectuate la Johns Hopkins presupunea o comparație a stărilor modificate de conștiință induse de psilocibina enteogenă și cele induse de o substanță excitantă, metilfenidatul (Ritalin), cu participarea a 30 de adulți sănătoși ce locuiau în zona Baltimore–Washington, care nu aveau vreun istoric de utilizatori de droguri psihedelice. Mulți dintre acești oameni aveau prieteni în facultate ce făcuseră experimente cu substanțe psihedelice, dar au ales să aștepte până când vor exista condiții de legalitate în care să le ia, pentru a fi siguri de componentă și de doză și pentru a avea o îndrumare competentă. Auzind despre proiectul de cercetare de la Hopkins, au făcut cerere să participe la el. Toate sesiunile experimentale erau individuale, cu doi cercetători îndrumători și un voluntar, subiect al cercetării, aflat într-un spațiu confortabil amenajat ca o sufragerie. Aici, fiecare participant stătea întins pe o canapea, purtând de obicei o mască pe ochi, pentru a preîntâmpina distragerile provenite din mediu, și căști pe urechi, căști din care se revărsa o muzică liniștitoare pentru aproape întreaga perioadă de șase ore în care drogul era activ.

Conform standardelor de cercetare curente în psihofarmacologie, studiul era conceput și implementat cu metode dublu-orb, ceea ce înseamnă că nimeni în afara farmacistului care umplea capsulele opace de culoare albastră, cu aspect identic, nu știa dacă ceea ce se administra unui anumit voluntar într-o anumită zi se întâmpla să fie psilocibină sau Ritalin. Astfel totul era constant, cu excepția substanței administrate. Interviurile de *screening*, pregătirea și așteptările, comportamentul personalului implicat în cercetare,

selectarea muzicii utilizate în perioada în care drogurile sunt active și chestionarele, precum și instrumentele de evaluare utilizate, toate erau standardizate. După ce efectele drogului se estompau, fiecare voluntar completa niște chestionare ce examinau atent gradul în care a survenit o gamă largă de stări alternative de conștiință, concomitent cu reacțiile cognitive, emoționale și somatice.

Când au fost analizate rezultatele, o treime dintre cei cărora li s-a administrat psilocibină au considerat experiențele lor interioare drept cele mai semnificative în plan spiritual din întreaga lor viață, în timp ce nu s-au înregistrat asemenea aserțiuni vădind încredere și intensitate din partea celor cărora li s-a administrat Ritalin. Mai mult de două treimi dintre participanții cărora li s-a administrat psilocibină au considerat că experiențele avute sunt printre cele mai importante cinci evenimente din viața lor, similare cu nașterea unui copil sau moartea unui părinte. Interveniurile de urmărire și evaluările făcute de prieteni apropiați și membri de familie la 14 luni după experiențele cu psilocibină arată niște schimbări de viață pozitive și durabile. Studiile ulterioare au revelat efecte similare. Informații detaliate provenite din cercetări și rezultatele publicate asupra acestor proiecte și ale altora pot fi găsite în bibliografia acestei cărți și pe internet, mai ales pe site-urile Consiliului pentru Studiul Practicilor Spirituale (csp.org/psilocybin) și Erowid (erowid.org).

Numai la Școala de Medicină Hopkins le-a fost administrată psilocibină unui număr de aproximativ 250 de voluntari. Nu am nicio îndoială că, utilizată conform recomandărilor medicale, cu o pregătire și ghidare adecvate, administrate în circumstanțe legale și monitorizate cu responsabilitate, psilocibina și alte substanțe similare sunt realmente niște molecule ce facilitează apariția unor experiențe benefice și deseori de domeniul sacralului. Datele disponibile sugerează clar că ele pot fi administrate fără risc de cercetători bine informați sau de profesioniști din domeniul sănătății sau religiei multor oameni care doresc să utilizeze aceste instrumente sacramentale în scopul evoluției lor personale și spirituale. Este la fel de adevărat că, utilizate iresponsabil, fără a le cunoaște îndeajuns,

aceste substanțe pot să inducă experiențe cu posibile consecințe negative pentru anumite persoane.

Înainte ca Legea Substanțelor Reglementate să fie adoptată de Congresul American pe timpul administrației Nixon în 1970 – lege care a plasat majoritatea substanțelor psihedelice în Categoria I, sub o reglementare extrem de strictă (adică, droguri fără utilitate medicală recunoscută în Statele Unite, ce sunt considerate ca având un mare potențial de utilizare greșită și în legătură cu care există opinii divergente asupra gradului de siguranță sub supraveghere medicală) –, mulți erudiți respectabili și lideri religioși din Statele Unite și din lume le-au luat în condiții de legalitate și au scris fără inhibiții despre semnificația experiențelor lor. Îmi vin în minte, fără a le căuta prea mult, nume ca: Aldous Huxley, Alan Watts, Huston Smith, Gerald Heard, Bill Wilson, Rabinul Zalman Schachter-Shalomi și Fratele David Steindl-Rast.

S-ar cuveni să ne amintim, de asemenea, că geneticienii Francis Crick și Kary Mullis – câștigători ai Premiului Nobel –, dar și Steve Jobs, cofondatorul Apple Computers, au recunoscut cu toții contribuția substanțelor psihedelice la procesul lor creativ. Tot astfel, psihiatri și psihologi, care au efectuat cercetări sau tratamente cu aceste substanțe la vremea respectivă, organizau aproape întotdeauna experiențe cu substanțe psihedelice cu rol pregătitor pentru ei și colegii lor, experiențe pe care le recunoșteau deschis în rapoartele periodice adresate FDA, argumentând că ar fi fost foarte dificil să înțeleagă experiențele pacienților lor și ale subiecților de cercetare fără o cunoaștere personală, provenită din experiență directă. O asemenea utilizare educațională era legală pe acea vreme, deoarece drogurile, atunci ca și acum, erau considerate a fi, în esență, nontoxice și nonadictive. Între timp, în câteva culturi indigene din America de Sud și Centrală, bărbați și femei au integrat ca sacramente substanțele psihedelice conținute în diferite specii de cactus, ciuperci, arbuști și lujeri ca parte intrinsecă a disciplinelor lor spirituale, așa cum au făcut-o mulți încă din timpuri imemorabile, continuând și azi. Se crede că amerindienii au utilizat mescalina în

scopuri spirituale încă de acum 5.500 de ani. Picturi rupestre ale unor figuri umane alături de ciuperce, datând din jurul anului 5000 î.e.n., au fost descoperite pe podișul Tassili din nordul Algeriei.

În ciuda sancțiunilor legale în vigoare din 1970 – unele atât de severe încât pot fi numite „draconice” –, mulți contemporani pretutindeni din lume, care nu sunt membri ai unor grupuri religioase indigene sau participanți la proiecte de cercetare aprobate de FDA sau de autorități guvernamentale similare din alte țări, au ales să ingereze substanțe psihedelice. Motivele lor au variat de la curiozitatea juvenilă sau profesională la căutarea de a-și ușura disconfortul emoțional, ajungând până la speranța de a facilita creativitatea și de a-și satisface setea de cunoaștere religioasă și spirituală. Un studiu recent – efectuat de doi cercetători norvegieni, Teri Krebs și Pal-Orjan Johansen, studiu bazat pe datele din 2010 – estima că doar în Statele Unite există 32 de milioane de locuitori care au utilizat psilocibină, LSD sau mescalină. În 2014, Drug Policy Alliance¹ estima că numărul cetățenilor americani care au utilizat substanțe psihedelice este de 34 de milioane.

Chiar când scriu aceste rânduri, activități de cercetare cu voluntari umani și substanțe psihedelice au loc nu doar la Johns Hopkins School of Medicine, ci și în tot mai multe alte locuri, inclusiv Universitatea din New York, Universitatea Californiei din Los Angeles, Universitatea din New Mexico, Universitatea Harvard, Universitatea din Wisconsin, Universitatea din Alabama, ca și la Imperial College din Londra, și în Canada, Germania, Elveția, Israel, Spania, Mexic și Noua Zeelandă. Pentru cei care cred cu tărie în promisiunea reprezentată de aceste substanțe sacre în medicină, educație sau religie, este o vreme a speranței.

¹ Organizație nonguvernamentală din mai multe state occidentale care militează pentru o politică mai nuanțată în privința drogurilor. (N. tr.)

ORIENTĂRI, DEFINIȚII ȘI LIMITE ALE LIMBAJULUI

PREPARATIVE PENTRU A EXPLORA CONȘTIINȚA

Oricât de mult am ajuns, personal, să prețuiesc principalele substanțe psihedelice, să consider că au o natură sacră intrinsecă și să cred în promisiunea pe care o reprezintă ele – de a aduce o contribuție constructivă, ameliorând calitatea vieții de pe planeta noastră când oamenii le utilizează în moduri inteligente –, afirm de la bun început că ele nu sunt decât unul dintre multele instrumente ce pot fi utilizate în procesul dezvoltării psihice și spirituale a omului. Mulți oameni foarte diferiți au o părere deosebit de favorabilă despre aceste substanțe, nu doar pentru că, fiind mai tot timpul ocupați, occidentalii tind să fie nerăbdători în căutările lor spirituale, ci și deoarece, ingerate așa cum se cuvine, enteogenele sunt remarcabile ca putere și eficacitate, având, astfel, potențialul de a completa alte discipline psihologice și spirituale. Pentru cei care aleg să includă aceste substanțe în viețile lor personale, religioase sau profesionale, în contexte care, într-un viitor nu foarte îndepărtat, vor fi, sperăm, legale și bine structurate, dobândirea de cunoștințe despre potențialele riscuri și despre preparativele minuțioase pe care le implică ele au aceeași importanță crucială pe care ar avea-o pentru cineva care ar decide să-și asume riscurile inerente multor altor aventuri.

Gândiți-vă, de exemplu, la schiatul pe o pârtie: Îmi amintesc că, într-o zi de iarnă frumoasă și senină pe când nu împlinisem încă 25 de ani, m-am hotărât, în sfârșit, să merg la schi. Fără niciun instructaj, am închiriat niște schiuri de la o cabană pitorească din Munții Harz din Germania, mi-am pus schiurile și am început să cobor o pantă lină, încercând să-mi țin picioarele paralele. O fată frumoasă care urca panta mi-a zâmbit și a șoptit „schön” (minunat). Viteza mea – ca și mândria că nu căzusem încă – creșteau încet-încet. Brusc, am observat cu spaimă că mă îndreptam spre un grup mare de oameni aflați la poalele dealului, dându-mi seama că nu știam cum să virez, să încetinesc sau să mă opresc. După câteva secunde în care am încercat zadarnic să-mi păstrez calmul și să gândesc logic, am sărit cu disperare în aer și am căzut într-un troian de zăpadă. Fiind, din fericire, încă tânăr și suficient de flexibil, nu mi-am rupt niciun os.

Jenat, am încercat să urc panta, străduindu-mă să înaintez și alunecând imediat la loc, fără să fac aproape niciun progres, în timp ce niște copilași simpatici zâmbeau și tropăiau pe lângă mine. Din cauza impulsivității, aroganței și ignoranței care ne expun pe mulți dintre noi când suntem tineri, m-am pus pe mine însumi și pe alții în pericol. În acea zi am început să învăț ce înseamnă smerenia și, prin urmare, am căutat pe cineva care să-mi dea câteva instrucțiuni elementare despre arta schiatului. Mă mândresc că am fost suficient de chibzuit să nu încep cu o pârtie pentru schiori foarte experimentați, dar adevărul este că în ziua respectivă nu eram pregătit să schiez pe nicio pârtie. Cu toate acestea, a venit și ziua când, la răsăritul soarelui, am putut lua funicularul până-n vârful muntelui, pentru a aluneca prin mijlocul unor păduri de pini într-o meditație solitară, întâlnind alți oameni când drumurile noastre se apropiau, și, în sfârșit, a ajunge în deplină siguranță și invigorat la cabana aflată undeva departe, în vale.

Cum va deveni tot mai limpede în capitolele ce urmează, utilizarea substanțelor psihedelice este și ea o artă care necesită anumite abilități. Există niște principii de navigație prin lumea interioară ce pot fi predate și învățate. Pentru a facilita apariția unor experiențe de înnobilitate a vieții cu ajutorul acestor incredibile molecule, nu ajunge

să înghiți o capsulă, o pilulă sau o bucată de sugativă (LSD-ul este disponibil și sub formă de hârtie absorbantă saturată, împărțită în pătrate mici, decorate, fiecare pătrat reprezentând o doză – *n. red.*), să bei niște ceai, să mesteci părți dintr-o plantă și apoi să aștepți „efectele drogului”. Este nevoie de mult mai mult. Îngăduiți-mi totuși să observ în trecere că societatea nu scoate schiatul în afara legii, deoarece unii oameni se rănesc pe ei înșiși sau pe alții, și că există mulți oameni cărora le place realmente să schieze, făcând-o cu pricepere și responsabilitate, și considerând că această experiență le înnobilează viața. Totuși, schiatul nu este pentru oricine, existând unii care, din motive medicale, psihologice sau, pur și simplu, din lipsa interesului și a motivației, ar face mai bine să exploreze alte activități.

CONȘTIINȚA MISTICĂ

Nucleul acestei cărți este despre natura și relevanța conștiinței mistice și a experiențelor vizionare ce uneori preced, urmează sau însoțesc această stare de conștiință nespuse de vastă, dinamică, splendidă și profund semnificativă. (Vă rog să-mi iertați mulțimea de adjective, dar, așa cum au înțeles deja unii dintre cititori, ele nu fac decât să subestimeze adevărata realitate a acestei forme de conștiință.) Deși semnificația unor termeni precum „mistic” și „vizionar” va fi atent definită și discutată în detaliu, trebuie să fie clar de la bun început că „mistica” nu are nimic de-a face cu stările sufletești care sunt nebuloase sau vagi. Termenul nu se referă nici la magie, nici la ceea ce se înțelege de obicei prin fenomene oculte sau paranormale.

Acest termen indică mai curând o formă de conștiință ce rămâne clar întipărită în memoria celor care i-au fost martori (sau susțin că mor în ea, pentru a fi renașcuți ulterior), formă de conștiință ce poartă multe nume, precum „Realitatea Ultimă”, „Conștiința Cosmică”, „Nucleul Etern al Ființei” sau „Izvorul Filosofiei Perene”. În toate marile religii ale lumii există cuvinte care sugerează această mult-dorită și mult prețuită stare de conștiință, precum *samadhi* în hinduism, *nirvana* în budism, *sekhel mufla* în iudaism, *viziunea beatifică* în creștinism, *baqā wa fanā* în islam și *wu wei* în daoism.

Deși există, probabil, loc pentru variațiuni infinite în privința naturii și descrierilor acestor experiențe – așa cum apar ele în consemnările individuale, consemnări ce i-au delectat pe specialiștii în literatură mistică și pe cercetătorii stărilor de conștiință meditative în trecut și vor continua să-i preocupe mulți ani de-acum încolo –, studiile cu substanțe psihedelice cuprinse în această carte confirmă realitatea unui nucleu de caracteristici comune și validitatea a ceea ce Robert K.C. Forman a numit „Episod de Conștiință Pură” sau ECP¹. Putem afirma cu siguranță că acest „nucleu comun”, așa cum este descris, include ca atribute (1) Unitatea, (2) Depășirea Timpului și Spațiului, (3) Cunoașterea Intuitivă, (4) Sacralitatea (5) O Stare Profundă de Bine, (6) Inefabilul, categorii de experiențe ce vor fi analizate în profunzime ulterior.

Recent, anumiți specialiști în experiența religioasă, reprezentati de Steven T. Katz de la Boston University, au argumentat împotriva realității unei stări de conștiință universale ca „nucleu” sau „temei” al ființei care a fost descoperit și redescoperit iar și iar de către oameni din culturi diferite de-a lungul istoriei. Definindu-se drept „constructiviști”, ei au postulat că experiențele pe care oamenii le numesc „revelatoare” sau „religioase” sunt influențate sau determinate într-o măsură semnificativă de așteptările, limba, stilurile de gândire și sistemele lor de credințe. Astfel, experiențele religioase au fost privite drept ceva plăsmuit sau construit de sugestiile implicite inerente într-o anumită comunitate și cultură. În schimb, ei au avut tendința de a descrie „viziunea perenă”, exprimată de erudiți precum Aldous Huxley în *The Perennial Philosophy*, Walter Stace în *Mysticism and Philosophy* și de Edward Kelly în *Irreducible Mind*, viziune analizată critic de psihologul religiei Ralph Hood, ca o concepție arhaică ce provine din vremuri îndepărtate de secolul XX. Dovezile prezentate în această carte reprezintă o mișcare hotărâtă a pendulului teoretic în direcția perspectivei perenialiste. Asta nu contrazice faptul că unele experiențe și interpretările lor sunt colorate de așteptări și sugestii. Totuși, așa cum se exprima foarte simplu teologul Paul Tillich, se pare

¹ În engl., Pure Consciousness Event, PCE. (N. red.)

că există un „Dumnezeu cu adevărat real”. Unii preferă să utilizeze alte substantive în locul literelor „d-u-m-n-e-z-e-u” pentru a se referi la această realitate, niște substantive găsite în vocabularul religios sau științific, dar avem motive întemeiate pentru a afirma că, adânc în nucleul sufletului omenesc, există realmente o dimensiune eternă a conștiinței unde creativitatea, dragostea și frumusețea domină fără drept de apel. În cuvintele lui Paul Tillich din *Biblical Religion and the Search for Ultimate Reality*:

„Dacă pătrundem în nivelurile de existență personală care au fost redescoperite de psihologia profunzimilor, întâlnim trecutul, strămoșii, inconștientul colectiv, substanța vie la care participă toate ființele vii. Căutând „realul adevărat”, noi suntem conduși de la un nivel la altul, până când nu mai putem vorbi despre vreun nivel, acolo unde trebuie să ne întrebăm despre ceea ce este temeiul tuturor nivelurilor, ceea ce le structurează și le dă putere să fie”.

Dincolo de „interogația” activă a intelctelor noastre iscoditoare, tânjind să înțeleagă natura realității și locul nostru în ea, este receptarea și descoperirea pasivă a domeniilor de adevăr pe care le numim „spirituale” și „eterne” în cadrul stărilor de conștiință pe care le numim „revelatoare” și „mistice”.

O MULTITUDINE DE ABORDĂRI

Principalele substanțe psihedelice utilizate în cercetările pe care se bazează această carte includ psilocibina, LSD-ul (dietil-amida acidului lisergic), DPT (dipropiltriptamina), MDA (metilendioxiamfetamina) și DMT (dimetiltriptamina). Această carte nu este totuși despre „experiențele cu droguri” în sine, ci mai degrabă despre stările de conștiință profund semnificative pe care le pot prilejui când sunt utilizate în cunoștința de cauză și cu priceperea necesară. Am ajuns la concluzia că aceste experiențe incredibil de frumoase, care te înfioară și care, pentru unii, sunt terifiante, sunt cel mai bine